

# Nadwiślański Oddział Straży Granicznej

<https://nadwislanski.strazgraniczna.pl/wis/aktualnosci/30057,StopNiewolnictwu-ruszyla-kampania-przeciw-handlarzom-i-lowcom-dusz.html>  
05.09.2024, 04:15

## #StopNiewolnictwu - ruszyła kampania przeciw handlarzom i łowcom dusz

---

Krzysztof Grzech  
17.10.2018

---

Dzisiaj (17.10.2018 r.) wystartowała kampania społeczna pn.: „S.O.S Przeciwno handlarzom i łowcom dusz”, której współorganizatorami są Nadwiślański Oddział Straży Granicznej, Komenda Stołeczna Policji, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Warszawie, Armia Zbawienia, Punkt Weryfikacji Ofert Pracy oraz Gazeta Codzienna Fakt. Całe przedsięwzięcie patronatem honorowym objęła Ambasada Brytyjska.

Celem kampanii jest uświadomienie społeczeństwu poważnego zagrożenia, jakim jest handel ludźmi jako forma współczesnego niewolnictwa. Problem ten dotyka zarówno Polaków decydujących się na podjęcie pracy za granicą jak i cudzoziemców przebywających na terytorium naszego kraju.

Według danych The 2018 Global Slavery Index, obecnie na świecie jest ponad 40 mln współczesnych niewolników, w tym blisko 25 mln osób jest zniewolonych poprzez pracę.

Dlatego z okazji Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi, który przypada 18 października, organizatorzy kampanii przygotowali specjalny briefing, który ma stanowić ostrzeżenie dla potencjalnych ofiar handlarzy i łowców dusz. W spotkaniu, poza ekspertami ds. handlu ludźmi z instytucji i służb właściwych w ściganiu sprawców handlu ludźmi, wzięła udział osoba skazana za tego typu proceder.

Inauguracja rozpoczęła się spektakularnym pokazem odbicia i uwolnienia 20 ofiar handlu ludźmi wykorzystywanych do pracy przymusowej, w wykonaniu funkcjonariuszy SPAP i Sekcji Realizacji Wydziału Zabezpieczenia Działań Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej.

Dziennikarze i zaproszeni goście mieli okazję obejrzeć premierę trzyczęściowego spotu filmowego, w którym zagrał Tomasz Oświeciński, a głosu użyczył jeden z najlepszych polskich lektorów Maciej Gudowski. Zwiastun w reżyserii Jacka Majewskiego jest zapowiedzią przygotowanego w ramach kampanii filmu edukacyjnego, który będzie narzędziem do prowadzenia zajęć z osobami ze szczególnie zagrożonych grup. Podczas briefingu zaprezentowano również mobilną wystawę fotograficzną, która stanowi część ogólnopolskiej kampanii społecznej. Zdjęcia autorstwa wybitnych polskich fotografów

Marty Rybickiej i Piotra Apolinarskiego dokumentują sceny nakręcone podczas realizacji spotu.

W potocznym języku można stwierdzić, że handel ludźmi to przestępstwo przeciwko wolności - podstępne uwikłanie człowieka w sytuację silnej zależności psychicznej lub materialnej w celu jego wykorzystania - wyzysku, przy czym form tego wyzysku może być wiele. Jest to tzw. katalog otwarty. Obecnie najczęściej spotykaną formą wykorzystania jest praca przymusowa, prostytutka i żebractwo.

Straż Graniczna jest jednym z organów ścigania sprawców przestępstw handlu ludźmi i to szczególnie dla naszej formacji związanej z „granicą”, handel ludźmi ma charakter transgraniczny. Zgodnie z literą prawa, proceder zaczyna się z momentem werbunku czyli ofertą, która jest ukierunkowana, jak wskazuje się w kampanii na „złwienie duszy”. Jeżeli chodzi o cudzoziemców, sama rekrutacja zaczyna się już w kraju pochodzenia ofiary. Cudzoziemiec, mający w perspektywie podjęcie zatrudnienia, zmianę swojego życia - oczywiście w jego rozumieniu na lepsze - wyjeżdżając do Europy, w tym do Polski zaciąga często dług, licząc na to, że szybko go spłaci, bo jest przekonany, że praca, którą mu obiecano na to pozwoli, by następnie zacząć zarabiać dla siebie i dla swojej rodziny. Rzeczywistość jest jednak zgoła odmienna. Wielogodzinna praca, rzędu np. 370 godzin w miesiącu, wykorzystanie stosunku zależności czy wręcz jego stworzenie, manipulowanie płacą lub jej brak, zabieranie paszportów czy innych dokumentów, ograniczanie lub pozbawianie wolności, przemoc fizyczna (w sensie pobicia czy zgwałcenia) czy też psychiczna np.: groźby typu: „Wiem gdzie mieszka twój 5 letni syn i może się mu coś stać”, stosowanie irracjonalnych kar, lżenie, niegodne traktowanie etc. To przerażające przykłady przytoczone w oparciu o autentyczne historie osób, które przeżyły piekło współczesnego niewolnictwa. Występują zdarzenia o typowo transgranicznym charakterze, np. werbunek, a nawet porwanie czy sprzedaż w kraju pochodzenia (np. w Wietnamie, Bułgarii, na Ukrainie czy Filipinach), transport przez wiele krajów i granic (w tym nielegalny, np. w ukryciu w tirach), po drodze wykorzystanie seksualne, praca przymusowa, pozbawianie wolności w miejscach przechowywania, tranzyt przez Polskę / ukrycie w Polsce, wyzysk w Polsce np. w pracy, po czym transport do krajów UE, gdzie następuje kolejny etap wyzysku. Takie działanie to domena zorganizowanych grup przestępczych. Grupy przestępcze zdominowały także tzw. „wyzysk w prostytutce przydrożnej”. Tutaj wykorzystywane są obywatelki Bułgarii, ale także i Polski. Charakterystyczny jest sposób werbunku na tzw. „lover boya”- uzależnienie emocjonalne kobiety od sprawcy, „rozkochanie jej” w sobie.

Straż Graniczna identyfikuje także zjawisko wyzysku obywateli naszego kraju. Prowadzi sprawy dotyczące wyzysku Polaków w innych krajach europejskich. Modus operandi sprawców jest tożsamy jak opisany wyżej. Prawie zawsze jest atrakcyjna oferta pracy, a więc werbunek. Ogłoszenia są mniej więcej typu: „Nie musisz mieć żadnych kwalifikacji, płaca wynosi 9,85 Euro na godzinę, gwarantujemy bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie, dowieziemy na miejsce. Zdecyduj się szybko. Ilość miejsc ograniczona.” W tych przypadkach także powstaje „spirala długu”- jeszcze przed podjęciem pracy, osoba

ma zobowiązanie finansowe wobec trafikera.

Identyfikowano również handel ludźmi w „zaczysku domowym” czyli tzw. „niewolnictwo domowe”, polegające np. na wielogodzinnej pracy, niegodnym traktowaniu, przy jednoczesnym pozbawieniu wolności. Dotyczy to głównie cudzoziemek z krajów afrykańskich. Ofiary nie znają języka polskiego, posługują się czasami tylko swoim rodzimym językiem, nie rozumieją warunków kulturowych, nie znają prawa, nie mają pojęcia gdzie mogą szukać pomocy. Są całkowicie zależne od sprawców. Sprawca mówi cudzoziemce: „Jak nie będziesz posłuszna to zgłoszę cię do Straży Granicznej aby cię deportowali”.

Bardzo ciekawa była sprawa prowadzona przez Nadwiślański Oddział SG, nazwana „sprawą restauracyjną”. Dotyczyła ona wyzysku do pracy w kilku warszawskich restauracjach obywateli Ukrainy i Białorusi o charakterze przymusowym jako pomoce kuchenne.

W sprawie ujawniliśmy łącznie 28 ofiar handlu ludźmi. Części z nich, dzięki funkcjonariuszom NwOSG udało się odzyskać zaległe od sprawcy pieniądze. W marcu 2018 roku do Sądu Okręgowego w Warszawie, Prokurator Okręgowy w Warszawie skierował akt oskarżenia przeciwko 1 ob. RP i 1 ob. Ukrainy, w tym głównego organizatora procederu. Sprawcy są oskarżeni o handel ludźmi wobec 13 osób pokrzywdzonych (10 ob. Ukrainy, 2 ob. Białorusi oraz 1 małoletniego ob. RP), przygotowanie do handlu ludźmi wobec kolejnych 2 ob. Ukrainy, nakłanianie do składania fałszywych zeznań oraz przywłaszczanie dokumentów. Oskarżonym grozi kara 15 lat pozbawienia wolności.

Od początku roku 2018 do chwili obecnej ujawniliśmy 34 potencjalne ofiary handlu ludźmi w zakresie przymusowej pracy i niewolnictwa domowego, głównie z Ukrainy (17), Białorusi (6), RP (7), Gambii (1), Gwinei (1), Wietnamu (1), n/n (1). W ubiegłym roku było to 43 osoby - 30 z Ukrainy, 5 z Polski, 4 z Wietnamu, 2 z Białorusi, oraz po jednej z Nigerii i Syrii. One z kolei wyzyskiwane były w obszarze pracy przymusowej, seks biznesu oraz niewolnictwa domowego. W 2016 roku zidentyfikowano z kolei 104 osoby z czego 99 obywateli Ukrainy, (2) RP, (1) Kongo, (1) Wietnam, (1) Bułgaria - wszystkie wykorzystywane były do pracy przymusowej, prostytucji i niewolnictwa domowego.

Joanna Trela z Armii Zbawienia ostrzega przed kłopotami, zachęcając do korzystania z bezpłatnych konsultacji pod numerem telefonu 727 55 44 33 oraz e-mail: weryfikacja.pracy@armia-zbawienia.pl).

**RYZYKUJESZ JEŚLI:**

nie znasz języka kraju, do którego emigrujesz,

godzisz się na uzależnienie od pracodawcy: „darmowy” przejazd, mieszkanie i „załatwienie” pracy,

nie sprawdzasz oferty pracy przed wyjazdem,  
przyjmujesz pracę od obcego, który sam Cię zaczepił,  
decydujesz się na wyjazd w ciągu kilku dni.

#### SYGNAŁY ALARMOWE:

zabrali Ci dokumenty lub telefon, zmuszają Cię do ciężkiej pracy ponad siły,  
zatrzymują większość lub całość wynagrodzenia dla siebie,  
szantażują Cię rzekomym długiem - musisz pracować dopóki go nie spłacisz,  
pobierają niejasne opłaty z twojego wynagrodzenia,  
używają wobec Ciebie przemocy fizycznej lub psychicznej,  
mieszkasz w poniżających warunkach,  
kontrolują, jak spędzasz wolny czas,  
wciąż obiecują, że warunki się poprawią i wypłacą Ci zaległe pieniądze.

#### PRZED WYJAZDEM DO PRACY:

sprawdź, kim jest Twój pracodawca i jakie posiada opinie,  
nie podpisuj umowy, której nie rozumiesz,  
porównaj, czy wynagrodzenie nie jest podejrzanie wysokie lub niskie,  
weź ze sobą kontakty do polskich organizacji w kraju, do którego jedziesz,  
ustal z bliskimi tajne hasło, którego użyjesz w razie zagrożenia.

[Dołącz do kampanii i podaj dalej! Nie bądź obojętny!](#)

#stopniewolnictwu



"S.O.S. przeciw handlarzom i  
łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i  
łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i  
łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i  
łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i  
łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i  
łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i łowcom dusz"



"S.O.S. przeciw handlarzom i łowcom dusz"